

εσωτερικῶν προεδρεύει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου (Βρέ, βρέ, βρέ!!) ἔχει παρέλθει ἤδη τὸ μεσονύκτιον (ὦ! ὦ! ὦ!) ἀλλ' ὁ κ. Τρικoupης εἰσέτι δὲν ἐγευματίσεν, ἀλλ' οὔτε τὴν δουλειά του ἐν τῷ ἀποπᾶτῳ ἐποίησεν.» (Μπούμ! μπούμ! μπούμ!)

Ποιὸς δὲν θέλει νάχη τέτοιον πανηγυριστήν;

Αἱ ὑπουργικαὶ ἐφημερίδες:

«Πολλῶν ἐπαίνων ἐστὶν ἀξία ἡ Κυβέρνησις, ἥτις προσέβη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου νομισματικοῦ συστήματος ἐξαπίνης, δώσασα μόνον πέντε ἡμέρας καιρὸν εἰς τὴν κερδοσκοπίαν νὰ αἰσχροκερδήσῃ καὶ ἀναγκάσασα τὸν κόσμον ὀλίγας μόνον ἡμέρας νὰ τὴν ἀναθεματίζῃ.»

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ.

Ἐν τῷ κυκεῶνι τῆς νομοθεσίας μας εὐρίσκεται ἡμιτελής, τραγελαφικὸς, παναρχαῖος καὶ ὁ πανεπιστημιακὸς θεσμός, οὕτω δὲ εὐτυχῶς ἡ ἀβδηριτικὴ ἡμῶν χώρα δὲν στερεῖται οὐδὲ πανεπιστημίου ἀνταξίου τῆς ὅλης αὐτῆς καταστάσεως καὶ δὴ μετὰ κτερίου (τὰ λαμπρὰ κτεῖρια εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἡ spécialité μας), ἀξίου βελτίονος τύχης. Ἐργάζεται δὲ ἡ πεπαλαιωμένη αὕτη πανεπιστημιακὴ μηχανὴ τῇ ἀληθείᾳ ἀόκνως ἀπὸ δεκαετηρίδων ἤδη εἰς παραγωγὴν ἐπιτηδευματιῶν, τοσοῦτον μάλιστα ἀόκνως, ὥστε ἤδη ἡ προσφορὰ κατὰ πολὺ ὑπερέβη τὴν ζήτησιν τοῦ εἵδους τούτου.

Αὕτη εἶναι ἐν ὀλίγοις καὶ ἡ ἱστορία καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ λεγομένου παρ' ἡμῖν πανεπιστημίου. Ἀλλὰ τὴν εὐτυχὴ αὐτοῦ ἡρεμίαν, ἡλιθιότητά, νέκρωσιν—ἐκλέξατε, φίλοι

ἀναγνώσται, ὅτι ἀγαπᾶτε—ἤλθε νὰ ταράξῃ ὁ τοῦ ἔτους τούτου πρῦτανις, ἀνακομβῶν εἰς μέχρι μασχάλης καὶ μέχρι γονάτων ἵνα διὰ χειρῶν καὶ ποδῶν καθάρῃ πρῶτον τὴν ἰλὺν ἥτις ἀπὸ μακροῦ χρόνου εἶχεν ἐκεῖ πᾶν φιλοτίμως ἐναποτεθῇ, εἶτα δὲ συνεκβάλῃ μετ' αὐτῆς τὴν νωθρότητα, τὴν ἀταξίαν, τὴν σπατάλην, ὡς οὐχ ἤττον τὴν γραῶδη φιλαργυρίαν, ἐκείνην μὲν ἐλαμβάνουσιν τὸ πανεπιστήμιον ὡς ἄλλο δημόσιον ἐλληνικὸν ταμεῖον, ταύτην δὲ ὡς ἐπιχείρησιν τινα κερδοσκοπικὴν, μόνον σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἀποταμίευσιν χρήματος.

Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς προχωρεῖ καὶ περαιτέρω· ἐννοεῖ νὰ μεταβάλῃ τὸν ἄψυχον, τὸν νεκρὸν μηχανισμόν εἰς ἔμψυχον, ζωντανὸν ὄργανισμόν, ὁνειρεύεται ἀντὶ στερεοτύπων ἀναγνωσμάτων, παραδόσεις ἐμπνεούσας ἔρωτα πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀλήθειαν, ζητεῖ τὴν ἐκτύλιξιν τῆς ἐπιστήμης ὑφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἀπόψεις, σκέπτεται περὶ νέων ἐδρῶν, φλέγεται νὰ θραύσῃ τὰς πύλας τῆς ἐρμητικῆς ὑπὸ τοῦ ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ, τῶν συγγενικῶν δεσμῶν καὶ τοῦ φθόνου κεκλεισμένας, νὰ εἴπῃ δὲ εἰς τοὺς νέους τοὺς φλεγομένους νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν ἐπιστήμην «ἰδοὺ τὸ σταδίου ἀνοικτὸν εἰς τὴν ἰκκνότητά!» Θέλει ν' ἀνυψώσῃ τὸν θεσμὸν τῆς ὑψηλότητος εἰς τὸ σημεῖον εἰς ὃ οὐχὶ μόνον τὸ συμφέρον τοῦ πανεπιστημίου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ πλέον ἢ στοιχειώδης δικαιοσύνη ἀπαιτοῦσι· νὰ τὸν ἀνυψώσῃ, οὐχὶ διότι δὲν ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν νῦν ὑψηλῶν καὶ οἱ ἀξιοὶ ἀγχόνες, ἀλλ' ἀκριβῶς ὅπως ἡ θέσις καταστῇ ἐπιζήτητος ὑπὸ παντὸς σπουδαίου ἐπιστήμονος.

Ἀλλὰ θὰ κаторθῶσι πάντα ταῦτα;

Θὰ πεισθῇ ἡ κυβέρνησις, θὰ νοήσωσι δὲ οἱ βουλευταὶ τὸ μέγεθος τοῦ ζητήματος;

Ἄν ὅχι, τότε ἔχω μίαν πρότασιν, ἣν παρκακλῶ νὰ

φαθητικὰ ψηφίᾳ.

Ἔτσι ἐγένετο ἡ διδασκαλίς τῶν νέων ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλάτωνος; Ἀλλοίμονον!

Καὶ οἱ δύο φίλοι μελαγχολικοὶ διηυθύνθησαν πρὸς μίαν ἄλλην αἵθουσαν, τὴν τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Ἐν ὀστρακόδεσμα ὑπηγόρευε ζωολογίαν ἐξ ἐνὸς τετραδίου χρονολογούμενου ἀπὸ τῆς προαδαιμιαίας ἐποχῆς. Τὸ θέμα τῆς ἡμέρας ἦτο «Περὶ τῆς συνουσίας τῶν φθειρῶν καὶ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.» Βραδέως τὸ ὄστρακον ἤνοιγε καὶ ἐκλείεν ἀλληλοδιαδόχως ὑπαγορεύσαν περὶ τὰς δέκα λέξεις ἐντὸς ἡμισείας ὥρας. Ἐπὶ τέλους ἐτόλμησε καὶ ἐκτὸς τοῦ τετραδίου νὰ ἀποτείνῃ μίαν ἐρώτησιν πρὸς ἕνα φοιτητὴν: «Ποία εἶνε ἡ προσθία ἐπιφάνεια ἐνὸς ὀφθαλμοῦ;»

Ὁ μαθητὴς ἀπάντησεν: ἡ τοῦ κερατοειδοῦς.

Μίαν δρᾶκα τριχῶν ὁ καθηγητὴς ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ ὀστρακοειδοῦς κρανίου του ἐκ θυμοῦ. Τί; τί; λέγει ἡ τοῦ κερατοειδοῦς; ἄμ' ἂν σοῦ βγάλω τὸ μᾶτι καὶ σὲ τὸ παρουσιάσω ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀντιστοιχοῦσης εἰς τὸν ἀμφιβληστροειδῆ, τότε ποία θὰ εἶνε ἡ προσθία ἐπιφάνεια; Νὰ, τώρα ὅπως εὐρίσκομαι (εἶχε δὲ ἐστραμμένον τὰ νῶτα, ὡς πάντοτε, πρὸς τοὺς μαθητάς), ποίαν ἐπιφάνειάν μου ἔχετε ἐνώπιόν σας;

—Εἰς Μαθητάς. Τὰ ὀπίσθια σας, κύριε καθηγητά.

Δευτέρα δρᾶξ τριχῶν ἀπέσπασθη· ἀφρίζον δὲ τὸ ὄστρακον παρετήρησεν ὅτι ὡς πρὸς τὸ πρόσωπόν του θεωροῦν-

ται ὀπίσθια, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς μαθητάς τὰ ὀπίσθια του εἶνε πρόσθια, διότι τὰ ἔχουν ἐνώπιόν των. Ἐὰν ὁμως στρέψῃ τὸ πρόσωπόν του εἰς τρόπον ὥστε νὰ βλέπουν τὰ ὀπίσθια του, τότε τὸ πρόσωπόν του καὶ τὰ ὀπίσθια του εἶνε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ὡς πρὸς τοὺς μαθητάς.

Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ φίλος του ἐπνίγον τοὺς γέλωτάς των· ἐξεληθόντες δὲ ἀμέσως διερράγησαν εἰς καγχασμούς. Μὰ τὴν ἀλήθειαν! λέγει ὁ Σωκράτης, εἶνε προτιμώτερον νὰ γελᾷ τις· αὐτὸ εἶνε πανεπιστήμιον κωμωδίας! Λαμπρὸν vaudeville! σὲ παρκακλῶ, φίλε μου, δὲν ὑπάρχει ἄλλη παράστασις;

—Μάλιστα, μάλιστα, ὅσας θέλεις, καὶ δωρεὰν μάλιστα, ἄνευ εἰσιτηρίου.

Καὶ εἰσῆλθον, εὐθὺς εἰς τὴν ἱατρικὴν σχολὴν μετὰ τὴν τρελλὴν ἐκείνην εὐθυμίαν, ἥτις καταλαμβάνει πρὸς στιγμὴν ἐνίοτε τὸν μελαγχολικόν, τὸν ἀπηλπισμένον!

(Ἀκολουθεῖ).

τήν ἀκούσῃτε. Νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τῶν φοιτητῶν, ἥτις παρουσιαζομένη εἰς τὰ βασιλεία δώματα τοῦ «Μη Χάνεσαι», παρακαλῶσιν αὐτὸ εὐσεβῶς νὰ τῇ παραχωρήσῃ τὸν χαρακτηριστικώτατον αὐτοῦ τίτλον, ὃν χρυσοῖς καὶ μεγάλους γράμμασι νὰ λαβύσῃ ἐπὶ τῶν προπυλαίων τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ ἱδρύματος.

Der Trumpf.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἐν ταῖς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἐνεργουμέναις ἀνασκαφαῖς ἐν Ἀκρόπόλει εὐρέθη τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἀγάλμα γυναικὸς εἰς τρία τεμάχια· ἡ κεφαλὴ εὐρέθη τελευταία καὶ διὰ τοῦτο διεδόθη ἐν τῇ πόλει, ὅτι τὸ ἀγάλμα ἦτο ἀκέφαλον, ὕπερ παρώργισεν ὅχι ὀλίγον τὸν ἀγρυπνὸν Κέρβερον τῶν ἐν τῇ Ἀκρόπόλει Ἀρχαιοτήτων κύρ Λεωνίδαν Ἰωάννου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἠσθάνετο τόσῃν χαρᾷ, ὅτι μετὰ ὀκτὼ μηνῶν ἀτυχεῖς σκαφᾶς εὐρέθη ἐπὶ τέλους καὶ τι καλὸν, καὶ ἐπειτα νὰ θέλουν νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἀξίαν τοῦ εὐρήματος διαδίδοντες ἀνακριθεῖς πληροφορίας!

Ἀλλὰ καὶ ἂν ἔλειπεν ἡ κεφαλὴ, ἡ ἀξία τοῦ ἀγάλματος πάλιν δὲν θὰ ἦτο μικρὰ, πόσον μᾶλλον ἀφ' οὗ, ἐκτὸς τῆς δεξιᾶς χειρὸς, καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ εἶναι σῶν καὶ ἀβλαβῆς.

Τὸ ἐνόμισαν Ἀθηναῖν, νομίζω ὅμως ἄνευ λόγου καὶ ἄς κρίνῃ πᾶς τις ἐκ τῆς περιγραφῆς.

Εὐρέθη πρὸ τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως τοῦ Παρθενῶνος καὶ παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ μουσείου. Ἡ φέρουσα αὐτὸ πλίνθος ἔχει ἐλάχιστον πᾶχος, τὸ δὲ ὅλον ὕψος τοῦ ἀγάλματος εἶναι 0,82 μ. Ἡ στάσις εἶναι ἡρεμὸς καὶ οἱ πόδες φαίνονται συγκεκολλημένους ἀλλήλοις, ὅπως τοῦτο συνέβαινεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ, πρὶν, ὡς διηγούμεθα, ὁ Δαίδαλος λύσῃ τοὺς πόδας καὶ δώσῃ τόσῃν ζωὴν καὶ κίνησιν εἰς τὰ ἔργα του, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι ἔπρεπε νὰ τὰ δέσῃ διὰ νὰ μὴ φύγουν. Φέρει δὲ χιτῶνα πολὺ σφῶς ὡς μᾶλλον χαρακτηρίζον καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἱμάτιον ἐκ βαρυτέρου ὑφάσματος· ἀλλ' ὁ χιτῶν διπλοῦται περὶ τὸν λαίμυρα καὶ κατερχόμενος ἐκ δευτέρου μέχρι τῆς ὀσφύος καλύπτει τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἱματίου. Τοῦτο, σῶζον εἰσέτι λείψανον χρώματος ἐρυθροῦ, κατὰ δὲ τὰς παρυφὰς κυανοῦ, φθάνει μέχρι τῶν ἐρυθρῶν πεδίλων, αἱ δὲ πτυχαί, τὰς ὁποίας πίπτουν σχηματίζει εἶναι ἡ ἀχίλλειος πτέρνα τοῦ τεχνίτου· διότι ἡρεμοῦντος τοῦ σώματος ἔπρεπε αἱ πτυχαὶ τοῦ βαρέως ὑφάσματος νὰ πίπτωσι καθέτως πρὸς τὴν γῆν ὑπὸ τοῦ ἰδίου βάρους ἐλκόμεναι· ἀντὶ τούτου ὅμως συνωθοῦνται πρὸς τὰ ἔμπροσθεν μεταξὺ τῶν κνημῶν ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης, ὁμοιάζουσαι πρὸς λεπτὰ σαυρίδια ἐπ' ἀλλήλων τεθειμένα, καὶ ἡ ἐκ τούτου ἐντύπωσις βλάπτει πολὺ τὸ ὅλον ἔργον, διότι ἡ δυσαναλογία μεταξὺ τοῦ κορμοῦ καὶ τῆς τοῦτον ὑποβασταζούσης βάσεως εἶναι μεγίστη, ὁμοιάζει δὲ μᾶλλον πρὸς αἰγυπτιον ἀγάλμα... Ἡ ξανθὴ, ὡς ἐκ τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος φαίνεται, καὶ πλουσία κόμη οὐχὶ φυσικῶς ἀλλὰ καθ' ὅλως συμβολικὸν τρόπον ἐξεργασμένη οὖσα, πίπτει ἐπὶ τῶν νώτων λυτῇ· διαδήμα δὲ, τὸ ὅποῖον πολὺ πι-

θανῶς ἐκοσμεῖτο δι' ἀνθέων ἐζωγραφημένων, στέφει τὴν κεφαλὴν. Ἐκ τῶν χειρῶν ἡ μὲν δεξιὰ λείπει, κατ' ἀναλογίαν ὅμως πρὸς ἄλλα ἔργα τῆς ἐλληνικῆς τέχνης συμπεραίνομεν, ὅτι ἤπτετο διὰ τῶν ἁλῶν δακτυλῶν τοῦ ἐνδύματος, ἵνα τὸ ὑψώσῃ ὀλίγον, διότι τοῦτο, φαίνεται, ἐθεωρεῖτο καὶ τότε ὡς ἐξόχως ἐκφραστικὸν χάριτος· ἡ δὲ ἀριστερὰ χεὶρ κρατεῖ ἀντικείμενόν τι ὀλίγον βεβλαμμένον καὶ διὰ τοῦτο δυσδιάκριτον· καθ' ὃν τρόπον ὅμως τὸ κρατεῖ, δὲν πιστεύω νὰ εἶναι ἀγγεῖον, ἀλλὰ μᾶλλον δελφίν· ἐὰν δὲ τοῦτο ᾔνῃ ἀληθές, τότε τὸ ἀγάλμα παριστᾷ τὴν Ἀμφιτρίτην καὶ οὐχὶ τὴν Ἀθηνᾶν· ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως τούτου οὔτε τι τῶν συνήθων συμβόλων τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς ἡ ἀσπίς, τὸ κράνος, ἡ αἰγίς, οὔτε ἂν ἡ στάσις αὐτῇ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ἐρμηνείας, τῆς δοθείσης ἤδη ὑπὸ τινων.

Κυριώτατα χαρακτηριστικὰ τῆς ἀρχαιοτάτης ἀττικῆς τέχνης, παρατηρούμενα ἰδίως εἰς μίαν ἢ δυο κεφαλὰς τῆς Ἀθηνᾶς εὐρεθείσας ἐν Ἀκρόπόλει, εἶναι τὰ ἑξῆς: πρῶτον ὀφθαλμοὶ μεγάλοι, ἐξερχόμενοι ἐντελῶς τοῦ βολβοῦ, ἔπειτα ῥῶθωνες ἐπίσης μεγάλοι καὶ ἀνοικτοὶ καὶ τελευταῖον πῶγων ἀνεπτυγμένος, παχύς· δι' αὐτῶν οἱ τεχνῖται ἐκεῖνοι προσεπάθον νὰ ἐμποιήσωσι τὴν ἐντύπωσιν τῆς εὐζωίας, εὐεξίας καὶ ζωῆς. Τὰ δὲ πελοποννησιακὰ ἔργα, ἰδίως τὰ αἰγινιτικὰ καὶ σπαρτιατικὰ, διακρίνονται διὰ τὰ ἐναντία προσόντα· ἡ ὅλη μορφή των εἶναι μᾶλλον συνεσταλμένη, ὁ πῶγων ὀξύς, τὰ χεῖλη λεπτὰ καὶ μειδιῶντα καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μέτριοι καὶ ὀλίγον καμμύοντες, οὕτως εἰπεῖν ἐντροπαλοί. Ἐκεῖ ἐπιζητεῖται πρὸ παντὸς ἡ ἐκφρασις τῆς ζωῆς, ἐδῶ δὲ ἡ τῆς χάριτος. Τὸ ἡμέτερον ἀγάλμα συνενοῖ πολλὰ τῶν προσόντων καὶ τῶν δύο σχολῶν· οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέρχονται μὲν ἀκόμη τοῦ βολβοῦ, ἀλλ' ἔχουσι σχῆμα κανονικόν, μάλιστα ὠραῖοι, καὶ τὸ μέλαν χρῶμα, τὸ ὅποῖον ἀκόμη σώζεται ἐπὶ τῶν βολβῶν, καθίστα αὐτοὺς ἐξάπαντος ζωηροτάτους καὶ χαρίεντας. Ἐπίσης μέλαν χρῶμα διακρίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ὀφρύων. Ὁ δὲ πῶγων προσέχει μὲν ἀκόμη ἀρκετὰ, ἀλλ' εἶναι ἄλλως φυσικὸς, τὰ δὲ χεῖλη, καὶ σώζοντα εἰσέτι τὸ ἀφελές ἐκεῖνο μειδίημα, δὲν συσφίγγονται ὅμως ὅπως εἰς πελοποννησιακὰ ἔργα. Ἐν γένει δὲ ἡ ὅλη ἐντύπωσις, τὴν ὁποῖαν τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἐμποιεῖ, εἶναι μὲν ἀρχαϊκὴ καὶ ἀφελής, ἀλλὰ εὐχάριστος ἀντικεινῶς πρὸς τὰ κάτω μέρη τοῦ σώματος, τὰ ὅποια ὡς εἴπομεν οὐδὲ ὅλως ἱκανοποιοῦσι τὸν θεατὴν· ἐν τῷ προσώπῳ φαίνεται ἡ τέχνη ἱκανῶς προκεχωρηκυῖα, εἰς δὲ τὰ κάτω κῶλα ἀκόμη ἐν τοῖς σπαργάνοις οὖσα.

Εἰς ποίαν ἐποχὴν λοιπὸν ἀνήκει τὸ ἔργον; Κρίνων ἐκ τῆς κεφαλῆς ἰδίως νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι ἀρχαιότερον, ἀλλ' ὅχι καὶ νεώτερον τοῦ τέλους τῆς ἑκτῆς π. Χ. ἑκατονταετηρίδος· οὐχὶ διότι πιστεύω, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἠδύναντο νὰ ἐργασθῶσι καλλίτερα, ἀλλὰ διότι φαίνεται ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους μάλιστα, οἱ τεχνῖται ὁσάκις προέκειτο νὰ ποιήσωσιν ἀγάλματα θεῶν, καὶ ἂν ταῦτα ἀκόμη ἦσαν ἀναθήματα ἰδιωτῶν, ἐδεδεμένοντο ὑπὸ ἡθῶν καὶ ἐθίμων προδιαγραφόντων τὸν ῥυθμὸν — ἀκριβῶς ὅπως παρ' ἡμῖν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἡ ζωγραφικὴ ἐξηκολούθησεν εἰκονίζουσα τοὺς ἀγίους κατὰ παραδεδεγμένον τινὰ τύπον. Τοῦτο νομίζω ἐξηγεῖ τὴν διαφορὰν τῆς τέχνης ἐν τῷ προσώπῳ καὶ περὶ τὸν ἱματισμόν. Ἐκεῖ ὁ τεχνίτης ἠδύναντο ἀκολουθῶν τὴν ἔμπνευσιν τῆς γλυφίδος του νὰ δώσῃ ζωηροτέραν ἐκφρασιν εἰς τὴν θεᾶν, αἱ πτυχαὶ ὅμως ἔπρεπε